

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาการดำเนินงานของสวนส้มแห่งหนึ่งในอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ แนวคิดเรื่องการวัดผลการดำเนินงานที่ใช้ ประกอบด้วย 5 แนวคิด คือ การจัดการ การเพิ่มผลผลิต (Managing Productivity) ประสิทธิภาพการจัดการตลาด (Managing Marketing Effectiveness) วิเคราะห์ปัจจัยการเติบโต (Growth Factor) วิเคราะห์ปัจจัยราคาขายที่เกินกว่าต้นทุนที่เปลี่ยนแปลง (Price Recovery Factor) และวิเคราะห์ปัจจัยการเพิ่มผลผลิต (Productivity Factor) (Blocher and Others, 2005)

ขอบเขตประชากร

พนักงานทั้งหมดในสวนส้มแห่งหนึ่งมีทั้งหมด 144 คน ประกอบด้วยผู้บริหาร 2 คน พนักงานฝ่ายบัญชี 2 คน พนักงานฝ่ายควบคุม โรงงาน 2 คน พนักงานฝ่ายตลาด 1 คน พนักงานฝ่ายผลิต 10 คน พนักงานทั่วไป 5 คน (ฝ่ายคลังพัสดุ พนักงานขับรถ ฝ่ายซ่อมบำรุง แม่บ้าน และยาม) และคนงาน 120 คน แต่ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเลือกสุ่มตัวอย่างจากประชากรเพียง 4 คน คือ ผู้บริหาร พนักงานฝ่ายบัญชี พนักงานฝ่ายควบคุม โรงงาน และพนักงานฝ่ายผลิต อย่างละ 1 คน

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาข้อมูลที่รวบรวมมาจาก 2 แหล่ง คือ

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารเชิงลึก และพนักงาน ของสวนส้มแห่งหนึ่งในอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 1 คน พนักงานฝ่ายบัญชีจำนวน 1 คน พนักงานฝ่ายควบคุม โรงงาน 1 คน และพนักงานฝ่ายผลิตจำนวน 1 คน เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบกิจการ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลสถิติต่างๆ จากระายงาน บทความ วารสาร ตำรา สิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ได้เป็นแนวทางในการทำงานวิจัยต่อไป ได้แก่ ข้อมูลพื้นที่การเพาะปลูกส้มในจังหวัดเชียงใหม่ ข่าวสถานการณ์ส้มจีนติดตลาดไทย ข้อมูล

เรื่องการเพิ่มผลผลิต และข้อมูลที่ได้จาก ผลการดำเนินงานในปี พ.ศ.2546 – พ.ศ.2548 ของสวนส้ม
แห่งหนึ่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้ข้อมูลงบการเงิน ตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ.2547 – เดือน
สิงหาคม พ.ศ.2548 เรียกว่า CROP 6 และเดือนกันยายน พ.ศ.2548 – เดือนสิงหาคม พ.ศ.2549
เรียกว่า CROP 7 และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการศึกษา มีเนื้อหาแบ่งออกเป็น 5
ตอน คือ

1. การจัดการการเพิ่มผลผลิต (Managing Productivity)

1) การเพิ่มผลผลิตโดยรวม (Total Productivity)

$$\text{การเพิ่มผลผลิต โดยรวม} = \frac{\text{ผลผลิตที่ผลิตได้ทั้งหมด}}{\text{ทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตทั้งหมด}}$$

2) การวัดการเพิ่มผลผลิตบางส่วน (Partial Productivity)

$$\text{การวัดการเพิ่มผลผลิตบางส่วน} = \frac{\text{จำนวนผลผลิตที่ผลิตได้}}{\text{ทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตบางส่วน}}$$

โดยทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตบางส่วน หมายถึง ปัจจัยการผลิตแต่ละปัจจัยที่มีความสำคัญ
ต่อการผลิต เช่น ค่าแรงงาน ค่าวัตถุดิบ เป็นต้น

2. ประสิทธิภาพการจัดการตลาด (Managing Marketing Effectiveness)

$$1) \text{ ผลต่างด้านราคาขาย} = (\text{ราคาขายจริง} - \text{ราคาขายตามงบประมาณ}) \times \text{จำนวนขายจริง}$$

$$2) \text{ ผลต่างด้านปริมาณขาย} = (\text{จำนวนขายจริง} - \text{จำนวนขายตามงบประมาณ}) \times \text{ราคาขาย}$$

ต่อหน่วยตามงบประมาณ

$$3) \text{ ผลต่างด้านการขายผสม} = (\text{อัตราขายผสมเกิดขึ้นจริง} - \text{อัตราส่วนขายผสมตาม} \\ \text{งบประมาณ}) \times \text{จำนวนหน่วยขายรวมที่เกิดขึ้นจริง} \times \text{อัตรากำไรขั้นแปรตามงบประมาณต่อหน่วย}$$

$$4) \text{ ผลต่างด้านจำนวนขาย} = (\text{จำนวนหน่วยขายจริงรวม} - \text{จำนวนหน่วยขายตาม} \\ \text{งบประมาณ}) \times \text{อัตรากำไรขั้นแปรตามงบประมาณ} \times \text{อัตรากำไรขั้นแปรต่อหน่วย}$$

3. วิเคราะห์ปัจจัยการเติบโต (Growth Factor)

1) การเติบโตมีผลกระทบจากรายได้ (Revenue Effect of growth) = (จำนวนหน่วยขายปีปัจจุบัน - จำนวนหน่วยขายปีก่อน) x ราคาขายปีก่อน

2) การเติบโตมีผลกระทบจากต้นทุน (Cost Effect of growth)

การวิเคราะห์การเติบโตมีผลกระทบต้นทุนผันแปรอื่น = (จำนวนต้นทุนผันแปรปีก่อน - ชั่วโมงต้นทุนผันแปรปีปัจจุบัน ณ ชั่วโมงตามอัตราระดับการเพิ่มผลผลิตปีก่อน) x อัตราต้นทุนผันแปรปีก่อน

4. วิเคราะห์ปัจจัยราคาขายที่เกินกว่าต้นทุนที่เปลี่ยนแปลง (Price Recovery Factor)

1) ราคาขายที่เกินกว่าต้นทุนที่เปลี่ยนแปลง = (ราคาขายปีปัจจุบัน - ราคาขายปีก่อน) x หน่วยขายปีปัจจุบัน

2) ราคาขายที่เกินกว่าต้นทุนที่เปลี่ยนแปลง = (ต้นทุนต่อหน่วยปีก่อน - ต้นทุนต่อหน่วยปีปัจจุบัน) x จำนวน(ต้นทุนผันแปร, ค่าแรงงานและปัจจัยการผลิต) ปีปัจจุบัน ตามอัตราระดับการเพิ่มผลผลิตปีก่อน

5. วิเคราะห์ปัจจัยการเพิ่มผลผลิต (Productivity Factor)

ปัจจัยการเพิ่มผลผลิตที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรการผลิต = (จำนวนหน่วยทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต หรือ กำลังการผลิตที่ใช้ผลิตในปีปัจจุบัน ตามอัตรการเพิ่มผลผลิตปีก่อน - จำนวนหน่วยทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต หรือ กำลังการผลิตที่ใช้ผลิตในปีปัจจุบัน) x ต้นทุนต่อหน่วยในปีปัจจุบัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากงบการเงิน ตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. 2546 จนถึง เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2549 มาดำเนินการต่อไปนี้

1. การจัดการการเพิ่มผลผลิต (Managing Productivity)

1) การเพิ่มผลผลิตโดยรวม (Total Productivity) ค่าที่ได้คือ ผลผลิตต่อวันในแต่ละเดือน จากการใช้ทรัพยากรทั้งหมดในการผลิต ผลลัพธ์ที่ได้แสดงถึงประสิทธิภาพในการผลิตจากทรัพยากรทั้งหมดที่มี

2) การวัดการเพิ่มผลผลิตบางส่วน (Partial Productivity) ค่าที่ได้คือ ปริมาณสินค้าสำเร็จรูปที่ได้จากการใช้ต้นทุนผันแปรหนึ่งหน่วย ผลลัพธ์ที่ได้หากมีค่ามากขึ้นแสดงถึง

ประสิทธิภาพในการใช้ต้นทุนผันแปรที่มีประสิทธิภาพในการผลิตมากขึ้น หากมีค่าน้อยลงแสดงถึงประสิทธิภาพที่ลดลงของการใช้ต้นทุนผันแปรในการผลิต

2. ประสิทธิภาพการจัดการตลาด (Managing Marketing Effectiveness)

1) ผลต่างด้านราคาขาย ค่าที่ได้คือ ผลต่างระหว่างราคาขายจริงกับราคาขายในงบประมาณตามปริมาณการขายจริง ผลลัพธ์ที่ได้หากเป็นค่าบวก หมายถึง ราคาขายจริงมีมูลค่ามากกว่าราคาขายตามงบประมาณที่ได้ตั้งไว้ ค่าที่ได้หากเป็นค่าลบ หมายถึง ราคาขายจริงมีมูลค่าต่ำกว่าราคาขายตามงบประมาณที่ได้ตั้งไว้

2) ผลต่างด้านปริมาณขาย ค่าที่ได้คือ ผลต่างระหว่างปริมาณขายจริงกับปริมาณขายตามงบประมาณ ผลลัพธ์ที่ได้หากเป็นค่าบวก หมายถึง ปริมาณการขายจริงมีมากกว่าปริมาณการขายตามงบประมาณ ผลลัพธ์ที่ได้หากเป็นค่าลบ หมายถึง ปริมาณการขายจริงมีน้อยกว่าปริมาณการขายตามงบประมาณ

ผลต่างด้านปริมาณขายของกำไรผันแปร ค่าที่ได้คือ ผลต่างระหว่างปริมาณขายจริงกับปริมาณขายตามงบประมาณของกำไรผันแปร ผลลัพธ์ที่ได้หากเป็นค่าบวก หมายถึง ปริมาณการขายจริงมีมากกว่าปริมาณการขายตามงบประมาณ ผลลัพธ์ที่ได้หากเป็นค่าลบ หมายถึง ปริมาณการขายจริงมีน้อยกว่าปริมาณการขายตามงบประมาณ

3) ผลต่างด้านการขายผสมของกำไรผันแปร ค่าที่ได้คือ ผลต่างของกำไรผันแปรระหว่างอัตราขายผสมที่เกิดขึ้นจริง กับอัตราขายผสมตามงบประมาณ ผลลัพธ์ที่ได้หากเป็นค่าบวก หมายถึงกำไรผันแปรที่เกิดจากอัตราขายผสมที่เกิดขึ้นจริงมีค่ามากกว่าอัตราขายผสมตามงบประมาณ ผลลัพธ์ที่ได้หากเป็นค่าลบ หมายถึงกำไรผันแปรที่เกิดจากอัตราขายผสมที่เกิดขึ้นจริงมีค่าน้อยกว่าอัตราขายผสมตามงบประมาณ

4) ผลต่างด้านจำนวนขายของกำไรผันแปร ค่าที่ได้คือ ผลต่างของกำไรผันแปรระหว่างจำนวนหน่วยขายจริงกับจำนวนหน่วยขายตามงบประมาณ ผลลัพธ์ที่ได้หากเป็นค่าบวก หมายถึงกำไรผันแปรที่เกิดจากจำนวนหน่วยขายจริงมีค่ามากกว่าจำนวนหน่วยขายตามงบประมาณ ผลลัพธ์ที่ได้หากเป็นค่าลบ หมายถึงกำไรผันแปรที่เกิดจากจำนวนหน่วยขายจริงมีค่าน้อยกว่าจำนวนหน่วยขายตามงบประมาณ

3. วิเคราะห์ปัจจัยการเติบโต (Growth Factor)

1) การเติบโตมีผลกระทบจากรายได้ (Revenue Effect of growth) ค่าที่ได้คือ มูลค่าการขายที่เปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากจำนวนหน่วยขายที่เปลี่ยนแปลง โดยคำนวณจากราคาขายปีก่อน ผลลัพธ์ที่ได้หากเป็นค่าบวก หมายถึง จำนวนหน่วยขายปีปัจจุบันมีปริมาณมากกว่าจำนวนหน่วย

ขายปีก่อน ผลลัพธ์ที่ได้หากเป็นค่าลบ หมายถึง จำนวนหน่วยขายปีปัจจุบันมีปริมาณน้อยกว่าจำนวนหน่วยขายปีก่อน

2) การเติบโตมีผลกระทบจากต้นทุน (Cost Effect of growth)

การวิเคราะห์การเติบโตมีผลกระทบจากวัตถุดิบทางตรง ค่าที่ได้คือ มูลค่าวัตถุดิบที่เปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากจำนวนหน่วยที่เปลี่ยนแปลง โดยคำนวณจากราคาวัตถุดิบปีก่อน ผลลัพธ์ที่ได้หากเป็นค่าบวก หมายถึง จำนวนหน่วยวัตถุดิบปีก่อนมีปริมาณมากกว่าจำนวนหน่วยวัตถุดิบปีปัจจุบัน ผลลัพธ์ที่ได้หากเป็นค่าลบ หมายถึง จำนวนหน่วยวัตถุดิบปีก่อนมีปริมาณน้อยกว่าจำนวนหน่วยวัตถุดิบปีปัจจุบัน

การวิเคราะห์การเติบโตมีผลกระทบต้นทุนผันแปรอื่น ค่าที่ได้คือ มูลค่าต้นทุนผันแปรอื่นที่เปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากจำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการผลิตที่เปลี่ยนแปลง โดยคำนวณจากอัตราต้นทุนผันแปรต่อชั่วโมงของปีก่อน ผลลัพธ์ที่ได้หากเป็นค่าบวก หมายถึง จำนวนชั่วโมงต้นทุนผันแปรปีก่อนมีปริมาณมากกว่าจำนวนหน่วยวัตถุดิบปีปัจจุบัน ผลลัพธ์ที่ได้หากเป็นค่าลบ หมายถึง จำนวนหน่วยวัตถุดิบปีก่อนมีปริมาณน้อยกว่าจำนวนต้นทุนผันแปรปีปัจจุบัน

4. วิเคราะห์ปัจจัยราคาขายที่เกินกว่าต้นทุนที่เปลี่ยนแปลง (Price Recovery Factor)

1) รายได้ที่มีผลกระทบต่อราคาขายที่เกินกว่าต้นทุนที่เปลี่ยนแปลง ค่าที่ได้คือ มูลค่าราคาขายต่อหน่วยที่เปลี่ยนแปลงเมื่อคำนวณจากจำนวนขายปีของปีปัจจุบัน ผลลัพธ์ที่ได้หากเป็นค่าบวก หมายถึง ราคาขายต่อหน่วยในปีปัจจุบันที่มากกว่าราคาขายต่อหน่วยในปีก่อนจากจำนวนขายของปีปัจจุบัน หากผลลัพธ์ที่ได้เป็นค่าลบหมายถึงราคาขายต่อหน่วยในปีปัจจุบันที่น้อยกว่าราคาขายต่อหน่วยในปีก่อนจากจำนวนขายของปีปัจจุบัน

2) ต้นทุนที่มีผลกระทบต่อราคาขายที่เกินกว่าต้นทุนที่เปลี่ยนแปลง ค่าที่ได้คือ มูลค่าราคาต่อหน่วยของต้นทุนผันแปรที่เปลี่ยนแปลงเมื่อคำนวณจากจำนวนหน่วยที่ใช้ในปีปัจจุบัน ซึ่งคำนวณจากอัตราราคาใช้ต้นทุนผันแปรของปีก่อน ผลลัพธ์ที่ได้หากเป็นค่าบวก หมายถึง ราคาต้นทุนผันแปรต่อหน่วยในปีก่อนที่มากกว่าราคาต้นทุนผันแปรต่อหน่วยปีปัจจุบัน หากผลลัพธ์ที่ได้เป็นค่าลบ หมายถึง ราคาต้นทุนผันแปรต่อหน่วยในปีก่อนที่น้อยกว่าราคาต้นทุนผันแปรต่อหน่วยปีปัจจุบัน

5. วิเคราะห์ปัจจัยการเพิ่มผลผลิต (Productivity Factor)

ปัจจัยการเพิ่มผลผลิตที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรการผลิต ค่าที่ได้คือ มูลค่าของต้นทุนที่เปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราการเพิ่มผลผลิตที่เปลี่ยนแปลง ผลลัพธ์ที่ได้หากเป็นค่าบวก หมายถึง จำนวนหน่วยทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตปีปัจจุบันในอัตราการเพิ่มผลผลิตของปีก่อนมากกว่าจำนวนหน่วยทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตปีปัจจุบัน ผลลัพธ์ที่ได้หากเป็นค่าลบ

หมายถึง จำนวนหน่วยทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตปีปัจจุบันในอัตราการเพิ่มผลผลิตของปีก่อนน้อยกว่าจำนวนหน่วยทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตปีปัจจุบัน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved